

Назва наукової школи: Особистість та цивілізація: проблеми ідентичності.

Напрямок наукових досліджень: Особливості становлення ідентичності в умовах глобалізаційних та цивілізаційних тенденцій

Керівник наукової школи: *Скотна Надія Володимирівна*, доктор філософських наук, професор, ректор Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка, завідувач кафедри практичної психології ДДПУ ім. Івана Франка, член спеціалізованої вченої ради у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка (К 36.053.01); нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти та науки України, знаком «Відмінник народної освіти», Орденом «Св. Великомучениці Варвари», Знаком «Ушинський К.Д.». Член редакційної колегії вісника Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка «Проблеми гуманітарних наук. Наукові записки ДДПУ».

Електронна адреса: skotna@ukr.net

Основні наукові праці: за період науково-педагогічної діяльності опубліковано більше 200 наукових праць у їх числі 17 посібників та 5 монографій, зокрема:

1. Скотна Н.В. Особа в розколотій цивілізації: освіта, світогляд, дії: Монографія. – Львів: Українські технології, 2005. – 384 с.
2. Скотна Н.В. Що таке розколота цивілізація? Українська реальність: Духовне життя українського суспільства: теоретико-методологічні та онтологічні проблеми розвитку. Колективна монографія в 3-х кн..Кн. I. Київ-Дрогобич, 2008, С.158-207.
3. Skotna N. Rodzina w perspektywie podejścia systemowego // Wartość I Dobro rodziny. Międzynarodowy Kongres Naukowy. – 12-13 maja 2009. – Lublin: KUL, 2009. – S. 6.
4. Ідентичність особистості: теоретико-емпіричний аналіз: Практичний посібник. – Дрогобич, редакційно - видавничий відділ ДДПУ, 2009. – 70с. (у співавторстві Стець В.І., Середняцька І.Я.)
5. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді: Монографія. – Київ, Педагогічна думка 2010. -309 с. (у співавторстві Михальченко М.І.).
6. Skotna N. European ideas in the works of famous educationalists. Internationalization, Globalization and their impact on education / Wydawnictwo Społecznej Akademii Nauk – Lodz, 2013. – 558p.
7. Скотна Н. Вища освіта в епоху глобалізації / Н.Скотна, Н. Ашиток // Філософія. Культурологія. – Вісник Національного авіаційного університету. – №2 (18) 2013р. – С.87-90.
9. Skotna N. Professional training of social pedagogues in the context of the European integration processes: the Ukrainian experience // Dobroczynnosc, filantropia i praca socjalna. Miedzynarodowa konferencja naukowa – 14.05.2014. – Panstwowa Wyzsza Szkola Techniczno-Ekonomiczna im.ks.Bronislawa Markiewicza w Jaroslawiu

9. Скотна Н. Самоідентичність: проблема суб'єктності та індивідуальності / Н. Скотна // Молодь і ринок: наук.-пед. журн. / Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Дрогобич, 2016. – № 1 (132). 168 с. – С. 7–13.
10. Скотна Н.В. Психологічні особливості становлення суб'єктивної готовності до материнства вагітних: монографія / Н. Скотна, Н. Шмілик. – Дрогобич : Редакційновидавничий відділ ДДПУ імені І. Франка, 2017 с. – 218 с.
11. Скотна Н.В. Самовизначення особистості в цивілізаційному вимірі. Психолого-педагогічний супровід осіб, постраждалих від міграційних процесів в умовах сучасних українських реалій: теорія і практика: монографія / Н.В. Скотна, М.П. Пантук, І.М. Галян. Дрогобич: РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2019. С. 7–18.
12. Скотна Н.В., Садова І. Використання арт-терапії у психолого-педагогічному супроводі постраждалих від внутрішніх мирних в Україні. Психолого-педагогічний супровід осіб, постраждалих від міграційних процесів в умовах сучасних українських реалій: теорія і практика: монографія / Н.В. Скотна, М.П. Пантук, І.М. Галян. Дрогобич: РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2019. С. 186-200.
13. Скотна Н.В. Педагогічна концепція Василя Сухомлинського та перспективи її втілення в Новій українській школі // Педагогіка Василя Сухомлинського: від традицій до інновацій: зб. наук. пр. / за ред. М. Чепіль. – Дрогобич, 2018. – С. 11 –

Наукове керівництво захищеними дисертаційними роботами:

Гриник І.Я., 2005р., Психологічний аналіз кризи ідентичності у студентської молоді

(19.00.01- загальна психологія, історія психології) к.д.

Анотація: Запропоновано визначення ідентичності як інтегративного феномену, що забезпечує відповідність внутрішнього психологічного змісту особистості тому, що нею презентується, а також захист особистого Я, реалізованість власної "Я концепції", переживання цілісності власного буття. Запропоновано тезу, що криза ідентичності означає невідповідність, розбіжність структури Его, дифузність у єдності переживань, когніцій, мотивацій поведінки особистості. Створено стандартизовану схему додаткового компонент-аналізу інтерв'ю для діагностики формально-динамічних і якісних показників ідентичності та її кризи.

Ваврик А.Й. 2008р., Психологічні засади індивідуалізації учбового процесу шестиліток (19. 00. 07 – педагогічна та вікова психологія) к.д.

Анотація: Визначено основні концептуально-теоретичні підходи до проблеми розвитку особистості, розкрито сутність поняття індивідуалізації учбового процесу, з'ясовано специфіку особистісного онтогенезу в шестирічному віці та роль учбової діяльності як основного фактора розвитку шестилітніх першокласників. Обґрунтовано критерії, показники і рівні сформованості готовності дітей до школи, виявлено причини невстигання у першому класі, визначено місце і роль учителя в розвивальній та особистісно-орієнтованій системі навчання. Теоретично обґрунтовано й експериментально доведено, що процес психологічної готовності шестирічок до учбової діяльності залежить від

їх індивідуально-психологічних особливостей, а індивідуалізація є потужним психолого-педагогічним засобом попередження невстигання та поглиблення процесу розвитку шестиліток. Запропоновано систему психолого-педагогічних рекомендацій щодо індивідуалізації учбового процесу шестирічних дітей.

Стець В.І. 2008р., Елітарність як концепт філософії освіти (09.00.10 – філософія освіти) Анотація: наголошується на тому, що важливим питанням щодо організації освіти з метою формування еліти є диференціація навчання і насамперед, створення елітних навчальних закладів. Встановлено, що саме вища освіта може повною мірою сприяти самовизначенню елітарної особистості. Домінантами цього є ціннісні орієнтації, життєві установки та панівні в молодіжному середовищі настрої.

Спринська З.В. 2008р., Співвідношення агресивної поведінки та ціннісних орієнтацій особистості (19.00.01- загальна психологія, історія психології) к.д. Анотація: З'ясовано, що ступінь значимості термінальних цінностей і сфер людського існування, які представлені в житті кожної людини, пов'язаний з окремими показниками агресивної поведінки, за допомогою яких відбувається реалізація бажань і прагнень особистості. Встановлено взаємозв'язок агресивної поведінки з ціннісними орієнтаціями, сферами життєдіяльності людини, а також адаптивними та комунікативними властивостями особистості, що суттєво впливають на процес соціальної регуляції поведінки. Розглянуто психологічні характеристики осіб з різним рівнем прояву агресії, зокрема, з високим і низьким рівнями індексів агресивності та ворожості.

Борисенко З.Т. 2008р., Психологічні особливості імперативних та діалогічних впливів батьків на підлітків (19. 00. 07 – педагогічна та вікова психологія) к.д. Анотація: З'ясовано, що батьки у взаємодії з підлітками використовують імперативні та діалогічні виховні впливи, співвідношення яких залежить від стилю батьківської виховної взаємодії з підлітком. Доведено, що у разі використання імперативних і діалогічних виховних впливів простежуються статеві особливості. Розроблено теоретико-методологічні засади психокорекційної та профілактичної роботи з батьками підлітків. Створено й апробовано програму соціально-психологічного тренінгу "Формування у батьків навичок адекватного вибору імперативних і діалогічних виховних впливів" з метою сприяння конструктивній взаємодії батьків з підлітками.

Лялюк Г.М. 2008р., Психологічні особливості соціалізації підлітків в умовах родинної депривації (19. 00. 07 – педагогічна та вікова психологія) к.д. Анотація: Встановлено відмінності у структурі соціалізації підлітків-вихованців дитячих будинків та підлітків з родин. З'ясовано, що у підлітків-вихованців дитячих будинків вищий рівень тривожності, почуття самотності, інтенсивності функціонування механізмів захисту, а саме: регресії, заміщення, компенсації у порівнянні з їх ровесниками з родин. Показано необхідність ресоціалізації депривованих підлітків, завдяки чому вони зможуть підвищити свою самооцінку та самоповагу, гармонізувати Я-концепцію та самосвідомість. Обґрунтовано засоби оптимізації особистісного зростання підлітків дитячих

будинків і шляхи процесу їх успішної соціалізації. Впроваджено "Програму роботи практичного психолога з оптимізації особистісного зростання підлітків-вихованців дитячих будинків", яка є ефективним психологічним засобом особистісного зростання підлітків, сприяє розвитку успішності соціалізації у цілому.

Ашиток Н.І. 2011р., Мовна картина світу у філософсько-освітньому дискурсі (09.00.10 – філософія освіти) д.д. Анотація: У дослідженні вперше визначається мовна картина світу у філософськоосвітньому вимірі, вивчається взаємодія раціональної і ірраціональної форм пізнання у процесі становлення цієї картини, її роль у формуванні креативної, гуманітарно-спрямованої мовної картини світу; аналізується специфіка її утворення на рівні загального (національна мова), окремого (мова соціальної групи) та одиничного (мовна картина світу особистості). У дисертаційній роботі обґрунтовується ефективність суб'єкт-суб'єктної освітньо-виховної парадигми у процесі становлення мовної картини світу; показана своєрідність її утворення як чинника захисту національної ідентичності молодого покоління в умовах глобалізації. Мовна картина світу досліджується як основа пізнавальної активності дітей і молоді. У роботі з'ясовується сутність процесу соціалізації в контексті перетворення людської історії на внутрішній скарб особистості, репрезентантом якого є мовна картина світу, та вивчається культурно-національний аспект цієї картини у філософсько-освітньому вимірі.

Гнатів З.Я. 2012р., Біблійні мотиви в українській культурі як предмет соціальнофілософської рефлексії. – (09.00.03 – соціальна філософія і філософія історії) к.д. Дисертація присвячена проблемі біблійних мотивів у знакових системах української культури. У роботі визначено основні мотиви Біблії: Бог, Його воля, буття людини, її місце у всесвіті, гріховність, спасіння, які у знакових системах української культури конкретизовані: а) мотивом серця як «внутрішньої людини» («філософія серця», «кордоцентризм», «екзистенційність» світовідчуття і світорозуміння); б) провіденціалістськими ідеями; в) есхатологічними, месіанськими, сотеріологічними мотивами. У знакових системах української культури встановлено «злиття горизонтів» тексту Біблії і буття суб'єкта української культури на підставі Слова, пізнання якого є шляхом до соціально-філософської рефлексії про себе і світ навколо себе. Встановлено, що «філософія серця», кордоцентризм є основним біблійним мотивом, парадигму якого виявлено в українській філософсько-літературній традиції, у традиції національного виховання, мистецтві, політичній культурі.

Коновальчук В.І., 2017р., Розвиток творчого потенціалу особистості в просторі освіти. – (09.00.10 – філософія освіти) д.д. У дисертації зроблено філософське обґрунтування концепції розвитку творчого потенціалу особистості у просторі освіти в умовах трансформації смислів і викликів сучасного світу та глобальної орієнтації на сталий розвиток. На засадах міждисциплінарного підходу з'ясовано зміст творчого потенціалу особистості, необхідність його розвитку і реалізації на основі особистісної відповідальності. Запропоновано авторську покрокову модель та обґрунтовано потенційні властивості рефлексивного дискурсу як засобу

розвитку творчого потенціалу особистості в просторі освіти. Експліковано ресурс розвитку простору освіти на основі його сумірності творчому потенціалові особистості. Фундаментальними засадами розвитку творчого потенціалу особистості визначено принципи відповідальності, довіри, гідності, рефлексії, динамічної цілісності, кордомедійності. Їхня інтеграція в систему дієвих принципів сучасної освіти сприятиме продуктивному розвитку творчого потенціалу особистості.

Доробок наукової школи (цінність отриманих результатів).

Цілісно представлено переосмислення вузлових моментів культурної історії на основі сучасних підходів та інтерпретацій не лише заради переосмислення, а заради побудови нової, об'єктивної, справедливої картини нашого недавнього минулого.

Обґрунтовано підходи до інтерпретації суб'єктних характеристик особистості; теоретико-методологічні аспекти реалізації ідеї суб'єктності в умовах трансформації цілей і завдань навчання, виховання та розвитку сучасних школярів.

Удосконалено уявлення про детермінованість розвитку ідеї суб'єктності школяра у вітчизняному педагогічному дискурсі ХХ ст. суспільно-історичними, політичними, світоглядними, культурно-освітніми (етнічні, соціальні, психологічні, технологічні) умовами реалізації завдань навчання, виховання та розвитку дітей і молоді; знання про вплив педагогічного новаторства, демократичних, прогресивних педагогічних поглядів на забезпечення здатності школяра актуалізувати й оптимально використати власні ресурси та зовнішні умови для розв'язання освітніх або життєвих завдань, формування його відповідального ставлення до власного навчання, виховання і розвитку...

Проаналізовано історичні етапи становлення концепції ідентичності та окреслено смислове поле ідентичності в сучасному цивілізаційному просторі, узагальнено наукові, теоретичні концепції ідентичності у вітчизняній і зарубіжній філософії, соціології та психології. Проведено системний аналіз змісту, структури, основних механізмів становлення, а також засобів формування та взаємодії особистісної і соціальної ідентичності. Визначено фундамент плюралізації ідентичності та динаміка взаємодії особистісної і соціальної ідентичності в умовах цивілізаційно-культурних зрушень.

На засадах міждисциплінарного підходу з'ясовано зміст творчого потенціалу особистості, необхідність його розвитку і реалізації на основі особистісної відповідальності.

Експліковано ресурс розвитку простору освіти на основі його сумірності творчому потенціалові особистості.

Фундаментальними засадами розвитку творчого потенціалу особистості визначено

принципи відповідальності, довіри, гідності, рефлексії, динамічної цілісності, кордомедійності. Їхня інтеграція в систему дієвих принципів сучасної освіти сприятиме продуктивному розвитку творчого потенціалу особистості.

Обґрунтовано внутрішньосистемні відношення компонентів, що забезпечують ціннісно-смислову саморегуляцію майбутніх педагогів. Для позначення наявності індивідуальної здатності набувати впродовж усього

життєвого шляху аксіознання та уміння інтегрувати їх у смислові структури запроваджено термін «аксіологічна компетентність».

Запропоновано метод дослідження ціннісно-смислової саморегуляції, що ґрунтується на технології комплексного вивчення зазначеного феномену. Завдяки цьому встановлено типи ціннісно-смислової саморегуляції майбутніх педагогів, а саме: емоційно-моделювальний, раціонально-програмувальний, раціонально-планувальний та емоційно-інтегративний. Кожному з них властивий специфічний комплекс особистісних якостей і властивостей, що вирізняють їх носіїв з поміж інших. Обґрунтовано стратегію ціннісно-смислового становлення майбутніх педагогів та розвитку їхньої регуляторної здатності.

Практичне використання отриманих наукових результатів за останні 5 років:

Напрацьовані матеріали можуть бути застосовані для філософсько-освітніх, соціально-філософських, системно-педагогічних міждисциплінарних і теоретичних досліджень у проблемному полі філософії освіти, у процесі викладання курсів філософії, історії та теорії освіти, а також педагогіки, психології, культурології, філософії освіти, філософської антропології; у процесі підготовки підручників, навчально-методичних матеріалів, навчальних посібників, довідкової літератури з проблем сучасної філософії освіти, а також у різних формах навчально-розвивальної роботи, що сприяє пізнанню й розвитку методологічної культури суб'єктів освітнього простору. Особливе значення дисертації полягає в обґрунтуванні пріоритетності принципів відповідальності, кордомедійності, рефлексійності, динамічної цілісності, довіри, гідності в парадигмі філософії людиноцентризму.

Співпраця з вищими навчальними закладами України. Кафедра практичної психології співпрацює з Національним педагогічним університетом ім. М.Драгоманова. Основний напрямок наукових розробок проходить у площині вивчення соціокультурної динаміки цінностей у дискурсі модернізації сучасної освіти. Результатом співробітництва є участь у Всеукраїнських та Міжнародних конференціях, спільні монографії. Основний напрямок спільних наукових пошуків з Інститутом психології Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського полягає в обґрунтуванні компонентного складу показників ідентичності як концептуальних (біполярних) утворень, що містять на протилежних полюсах ознаки зрілої ідентичності та неідентичності (кризи). Результатом співробітництва є захист кандидатських дисертацій. Співпраця з відділом соціальних проблем вищої освіти та виховання студентської молоді Інституту вищої освіти Академії педагогічних наук України. Напрямок спільних досліджень полягає у вивченні сутності процесу демократизації вищої освіти, що на рівні активності особистості та студентських колективів проявляє себе як комплекс чинників формування ідентичності. Результатом співробітництва є спільні монографії.

Співробітництво із зарубіжними організаціями. Кафедра практичної психології співпрацює з Університетом Марії Кюрі-Склодовської в Любліні (Польща). Основний напрямок співпраці полягає в обміні досвідом роботи в інклюзивних

групах (угода про співпрацю Люблін (жовтень 2012р.). Результатом співпраці з Полонійною академією в Ченстохові (Польща) є обмін досвідом в організації психологічної служби (угода про співпрацю Ченстохова (березень 2012р.). Основний напрям співпраці з Університетом Казимира Великого у Бидгощі полягає в площині реалізації проекту «Польсько-українська науково-методична співпраця у напрямі сприяння розвитку системи профілактики та підготовки фахівців у галузі протидії ризикованій поведінці дітей та молоді в Україні». Результатом співпраці є обмін досвідом щодо підготовки фахівців до роботи з профілактики uzалежнень (угода про співпрацю Бидгощ (березень 2018р.).

Представники наукової школи:

Галян О.І. – доктор педагогічних наук, професор кафедри парктичної психології ДДПУ ім. Івана Франка.

Електронна адреса: halyane@ukr.net

Напрями наукових досліджень: ідеї суб'єктності особистості школяра у вітчизняному педагогічному дискурсі XX століття

Основні праці: за час педагогічної діяльності опубліковано близько 100 праць, зокрема:

1. Галян О.І. Мотиваційно-ціннісний аспект професійного вибору майбутніх психологів: постановка проблеми / О.Галян / Психологічні особливості формування цінностей молоді у контекст трансформаційних суспільних процесів (теоретичний огляд) : [монографія] / Ред. В.Стець, З.Спринська. – Дрогобич, 2013. – С. 15–24.
2. Галян О.І. Врахування особистісного компоненту професійного становлення майбутніх психологів на етапі навчання у ВНЗ / О.І.Галян / Психолого-педагогічні умови розвитку освітнього простору держави : кол. монографія / за заг. ред. З. Ковальчук. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. – С. 322–336.
3. Галян О. Особистість школяра у вимірах суб'єктності: історико-педагогічний дискурс / О. Галян. – Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. Івана Франка, 2017. – 360 с.
4. Галян О., Галян І. Особливості розвитку аксіологічної компетентності майбутніх педагогів / О. Галян, І. Галян // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Психологічні науки : збірник наукових праць / за ред. І. Савенкової. № 2 (18), листопад 2017. – Миколаїв : МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2017. – С. 22-28.
5. Галян О. Розвиток суб'єктності як орієнтир організації психолого-педагогічного супроводу учнів – вимушених переселенців. Психолого-педагогічний супровід осіб, постраждалих від міграційних процесів в умовах сучасних українських реалій: теорія і практика : колективна монографія. / [Н.В. Скотна, М.П. Пантюк, І. М. Галян та ін.]. Дрогобич: РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2019. С. 50-61; 82-112.

6. Галян О. Психологічні технології роботи з почуттями та поведінковими проблемами: метод. реком. до самостійної роботи. Дрогобич : РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2019. 40 с.
7. Галян О. Орієнтири психолого-педагогічного супроводу розвитку суб'єктності учня. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». 2018. Вип. 4. С. 88–93.

Стець В.І. – кандидат філософських наук, доцент кафедри практичної психології ДДПУ ім. Івана Франка.

Електронна адреса: valentina_stec@ukr.net

Напрями наукових досліджень: особливості ідентифікаційних процесів потенційно елітарної особистості.

Основні праці: за час педагогічної діяльності опубліковано 78 праць, зокрема:

1. Особливості соціокультурної ідентифікації сучасного студентства // Етнос. Культура. Нація: Збірник тез VII міжнародної науково-практичної конференції – Дрогобич, 2010.– С. 31 – 36. (у співавторстві Скотна Н.В.).
2. Стець В.І. Гідність особистості як регулятор її життєдіяльності / В. Стець, О. Швець // Humanities and Social Sciences in Europe: Achievements and Perspectives 9th International symposium 27th January, 2016. – S. 173–176с.
3. Стець В.І. Компетентнісний підхід у формуванні готовності майбутнього вчителя до роботи в умовах інклюзивної освіти / І. Копко, В. Стець // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. – Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / Фізична культура і спорт. – Випуск 5 К (86) 17. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П.Драгоманова, 2017 . – С. 162 – 166.
4. Стець В.І. Соціально-психологічна адаптація студента-мігранта в нових соціокультурних умовах / В.І.Стець // Актуальні проблеми практичної психології: збірник статей учасників IV Всеукраїнського науково-практичного семінару (м. Дрогобич, 28 квітня 2017р.). – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені І. Франка, 2017. – 360 с. – С. 6-12.
5. Стець В. Соціально-психологічна адаптація студента-мігранта в нових соціокультурних умовах. Прагнення до задоволення потреби в само актуалізації – найважливіша умова адаптації ВПО за типом інтеграції. Предметна спрямованість психолого-педагогічного супроводу мігрантів. Індивідуальна та групова робота з дітьми-переселенцями в контексті психолого-педагогічного супроводу. Психолого-педагогічний супровід осіб, постраждалих від міграційних процесів в умовах сучасних українських реалій: теорія і практика: колективна монографія. / [Н. В. Скотна, М. П. Пантюк, І.М. Галян та ін.] Дрогобич: РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2019. С. 151–185.
6. Стець В.І. Украинский опыт работы с семьями, воспитывающими детей с инвалидностью (из практики работы Дрогобычского добровольного общества защиты детей и молодежи с инвалидностью «Надежда». Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy. nr 31 (2) / 2019. p.p. C.223-231.

7. Стець В.І. Проблемні аспекти та фактори готовності до інклюзивної освіти педагогів і батьків. Проблеми гуманітарних наук: наукові записки ДДПУ. Психологія. Випуск 43. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім.І. Франка, 2018. С. 161-173.

Гриник І.Я. – кандидат філософських наук, доцент кафедри практичної психології ДДПУ ім. Івана Франка.

Електронна адреса: sirinka@ukr.net

Напрями наукових досліджень: психологічний аналіз кризи ідентичності у студентської молоді

Основні праці: за час педагогічної діяльності опубліковано 54 праці, зокрема:

1. Гриник І.Я. Психолінгвістичне дослідження етнічної толерантності студентів / Ірина Гриник // Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць ДДПУ ім. Івана Франка / Ред. кол. Надія Скотна (головний редактор), І.Галян (редактор розділу) та ін. – Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2014. – Випуск 33. Психологія. – С.131-141
2. Гриник І.Я Психологічна характеристика конкурентоспроможності випускника вищого навчального закладу» // Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи та корекційної освіти: Збірник наукових праць за матеріалами регіональної науковопрактичної конференції з нагоди 15-річчя кафедри соціальної педагогіки та корекційної освіти (Дрогобич, 15-16 жовтня 2015 року). – Дрогобич: Видавничий відділ ДДПУ ім. Івана Франка, 2015. – С.49-51.;
3. Гриник І.Я.«PSYCO-LINGUISTIC EXPERTISE OF A PERSONALITY'S ETHNIC TOLERANCE», (м.Люблін, Польща)
4. Гриник І.Я. Основи клінічної психології : тексти лекцій / І.Я. Гриник, Р.М. Хавула. – Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. – 178с.
5. Гриник І.Я. Психологічна експертиза в різних галузях психології/ І.Я. Гриник, Р.М. Хавула. – Дрогобич : Видавничий відділ Дро-гобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. – 118с.
6. Гриник І.Я. Теоретичні підходи до проблеми свободи та відповідальності особистості. *Проблеми гуманітарних наук*: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Психологія» / ред. кол. Надія Скотна (головний редактор), Роман Хавула (редактор серії) та ін. Дрогобич : РВВ ДДПУ імені І. Франка, 2018. Вип. 43. С. 76-87

Борисенко З.Т. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ДДПУ ім. Івана Франка.

Електронна адреса: adurkalets@ukr.net

Напрями наукових досліджень: Вплив ідентифікаційних процесів на взаємодію батьків з підлітками.

Основні праці: за час педагогічної діяльності опубліковано 37 праць, зокрема:

1. Психологічні засоби оптимізації адекватного вибору імперативних та діалогічних виховних впливів батьків на підлітків / Зоряна Борисенко / // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського: збірник наукових праць. Серія «Психологічні науки» / за ред. С.Д. Максименка, Н.Є. Євдокимової. – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2012. – Вип. 8. – Том 2. – С. 37–42. – 6 с.
2. Борисенко З.Т. Методичні рекомендації з діагностико-психокорекційної практики / З. Борисенко. – Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2015. – 54 с.
3. Борисенко З.Т. Основи психологічного консультування: методичні рекомендації до практичних занять. Частина 1. / Борисенко З.Т., Бандура Г, Р. /Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2016. – 58 с.
4. Борисенко З.Т. Практична психологія: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2017. – 46 с.
5. Борисенко З.Т Педагогічна взаємодія у контексті психологічних досліджень // Актуальні проблеми практичної психології: збірник статей всеукраїнського науково-практичного семінару м. Дрогобич, 2017 року. – Дрогобич: Видавничий відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2017. – С.17-25.
6. Борисенко З. Особливості прояву та причини виникнення емоційного вигорання студентської молоді. *Проблеми гуманітарних наук*: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Психологія» / ред. кол. Надія Скотна (головний редактор), Роман Хавула (редактор серії) та ін. Дрогобич: РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2018. Вип. 43. С. 25–38

Спринська З.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ДДПУ ім. Івана Франка.

Електронна адреса: zoriaspr@rambler.ru

Напрямки наукових досліджень: ціннісна сфера особистості: психологічний аспект

Основні праці: за час педагогічної діяльності опубліковано 43 праці, зокрема:

1. Спринська З.В. Психодіагностика : методичні матеріали до лабораторних занять / Зоряна Спринська. – Дрогобич : ВВ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2015р. – 57 с.
2. Спринська З.В. Гендерні експектації чоловіків та жінок // Zbiór artykułów naukowych.KonferencjiMiędzynarodowejNaukowo-Praktycznej «Aktualnenaukoweproblemy. Rozpatrzenie, decyzja,praktyka». (30.03.2016 – 31.03.2016.) – Warszawa: Wydawca: Sp.z.o.o. Diamond trading tour, 2016. – 116str. – str. 76-83.

3. Psychological Analysis of Value Sphere of Personality // Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin – Polonia Vol. XXX, 1 Sectio J 2017 P. 97-110.
4. Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej «Współczesne problemy i perspektywy rozwoju» (Warszawa, 30.01.2017-31.01.2017) – Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. Diamond trading tour, 2017. – 96 str. – str 53-59.
5. Zoriana Sprynska, Anna Tychmanowicz, Sara Filipiak, Dyspozycje osobiste a poczucie jakości życia u studentów w Polsce i na Ukrainie Edukacja 2018, 3(146), Strony: 85-98 DOI: 10.24131/3724.180307 ISSN 2449-8998 (14 с.
6. Zoriana Sprynska, Anna Tychmanowicz, Sara Filipiak Kto jest szczęśliwszy? Optyzmizm, wartości i satysfakcja z życia studentów polskich i ukraińskich Czasopismo Psychologiczne Psychological Journal Rocznik: 2019 Tom: 25 Numer: 1 Strony: 69-77 DOI:10.14691/CPPJ.25.1.69 (9 с.
7. Спринська З.В. Психологічні особливості внутрішньо переміщених осіб. Теорія і практика сучасної психології. 2018. № 6. С. 50-56.

Попіль М.І. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ДДПУ ім. Івана Франка.

Електронна адреса: popil65@mail.ru

Напрями наукових досліджень: дослідження психологічних особливостей та основних регулятивних механізмів професійної ідентичності, із визначенням можливостей її цілеспрямованого формування; профілактика професійних деструкцій.

Основні праці: за час педагогічної діяльності опубліковано 42 праці, зокрема:

1. Попіль М.І. Проблема формування ідентичності майбутніх медсестер у процесі професійної підготовки / М.І.Попіль // Актуальні проблеми психології. Проблеми психології творчості: [зб. наук. праць / ред. В.О. Моляко]. – Т.12. – Вип.6. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка. – 2009. - С. 249 – 256.
2. Суть та роль ідентичності у становленні особистості / Проблеми гуманітарних наук. Наукові записки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка: [зб. наук. праць]. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. Івана Франка, 2011. – Вип.25. Психологія. - С. 96 – 108.
3. Попіль М.І. Посттравматичний стресовий розлад як психологічний наслідок участі у бойових діях // М.І. Попіль, М.Б. Лукашук // Zbiór raportów naukowych. „Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej Konferencji poświęcony 100. rocznicy ewakuacji Uniwersytetu Warszawskiego w Rostów nad Donem. Nauka wczoraj, dziś, jutro., (30.05.2015-31.05.2015) – Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. –S 15-19.
4. Попіль М.І. Психологічна допомога в кризових та екстремальних ситуаціях / Марія Попіль – Дрогобич: редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. Івана Франка, 2016. – 210 с. (7,5др.арк); (навчальний посібник) протокол №8 від 29.06.2016 р.
5. Попіль М.І. Психологічні наслідки участі у бойових діях [Текст] / М.І.Попіль // «Актуальні проблеми практичної психології». Збірник статей всеукраїнського

науковопрактичного семінару (м. Дрогобич, 25 березня 2016 р.). – Дрогобич: редакційновидавничий відділ ДДПУ ім. Івана Франка, 2016. – 140 с. – С. 9-16.

6. Попіль М.І., Левицька І.М. До проблеми оптимізації становлення професійної ідентичності майбутніх медсестер. Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Психологія» / ред. кол. Надія Скотна (головний редактор), Роман Хавула (редактор серії) та ін. Дрогобич: РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2018. Випуск 43. С. 140-150.

Хавула Р.М. – викладач кафедри практичної психології ДДПУ ім. Івана Франка.

Електронна адреса: khavula@mail.ru

Напрями наукових досліджень: батьківство як обов'язковий елемент особистісної ідентичності

Основні праці: за час педагогічної діяльності опубліковано 25 праця, зокрема:

1. Стосунки з батьками в сім'ї як основа формування уявлень про майбутнє ставлення до власних дітей / Роман Михайлович Хавула // Проблеми гуманітарних наук: Наукові записки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / Ред. кол. Т. Біленко, Н. Скотна, М. Боришевський та ін. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2011. – Випуск двадцять четвертий. Психологія. – С. 191 – 203.

2. Емпіричне дослідження готовності до батьківства в юнацькому віці / Роман Михайлович Хавула // Проблеми гуманітарних наук: Збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / Ред. кол. Т. Біленко, Н. Скотна, О. Галян та ін. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2011. – Випуск 27. Психологія. – С. 139–153.

3. Психологічний аналіз ціннісних орієнтирів у юнацькому віці / Роман Михайлович Хавула // Збірник наукових праць молодих учених педагогічного університету імені Івана Франка / Редактори-упорядники В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря. – Вип. 1. – Дрогобич : Посвіт, 2012. – С. 231–237.

4. Психологічні особливості подружньої сумісності / Роман Михайлович Хавула // Актуальні питання гуманітарних наук. Міжвузівський збірник наукових праць молодих учених педагогічного університету імені Івана Франка / Редактори-упорядники В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря. – Вип. 3. – Дрогобич : Посвіт, 2012. – С. 258–267.

5. Хавула Р.М. Соціальна психологія: тексти лекцій. Частина 1 / І.Я. Гриник, Р.М. Хавула. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2015. – 120 с.

6. Хавула Р.М. Психологічний аналіз форм і засобів самоствердження старшокласників / Роман Хавула // Актуальні проблеми практичної психології: Збірник тез наукових робіт II-го всеукраїнського науково-практичного семінару. – Дрогобич: Редакційновидавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2017. – 152 с. – С. 87-93.

7. Хавула Р.М. Особливості психологічного супроводу самоствердження старшокласників. *Проблеми гуманітарних наук*: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Психологія» / ред. кол. Надія Скотна (головний редактор), Роман Хавула (редактор серії) та ін. Дрогобич : РВВ ДДПУ імені І. Франка, 2018. Вип. 43. С. 187-195.